

ЗАТВЕРДЖОЮ
Проректор з науково-педагогічної роботи

В.Л. Шаран

В.Л. Шаран
Ім'я та прізвище

24 квітня 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Управлінські рішення

Назва

Галузь знань 0306 Менеджмент і адміністрування
Шифр Назва

Напрям підготовки 6.030601 Менеджмент
Шифр Назва

Статус дисципліни вибіркова
нормативна (вибіркова)

Навчально-науковий інститут фізики, математики, економіки та інноваційних технологій

Кафедра економіки та менеджменту

Дані про вивчення дисципліни

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг дисципліни	Кількість годин						Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття							
				Разом	Лекцій	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття	Самостійна робота		
Денна	III	VI	4/120	64	32	-	32	-	56	-	
Заочна	III	VI	4/120	16	12	-	4	-	104	-	

Робоча програма складена на основі освітньої програми та навчального плану підготовки бакалавра

Ступінь вищої освіти

Розробники:

Лапчук
Ім'я

Я.С. Лапчук, кандидат економічних наук, доцент
Ім'я та прізвище викладача, науковий ступінь та вчене звання

Ворончак
Ім'я

I.O. Ворончак, кандидат економічних наук
Ім'я та прізвище викладача, науковий ступінь та вчене звання

Схвалено на засіданні кафедри економіки та менеджменту.

Протокол № 3 від 22 березня 20 18 р.

Завідувач кафедри

Кишакевич
Ім'я

Б.Ю. Кишакевич

Ім'я та прізвище

Схвалено на засіданні науково-методичної ради Навчально-наукового інституту фізики, математики, економіки та інноваційних технологій.

Протокол № 3 від 30. 03 20 18 р.

Схвалено на засіданні науково-методичної ради університету.

Протокол № 4 від 24. 04 20 18 р.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета викладання курсу «Управлінські рішення»: формування системи спеціальних знань і практичних вмінь щодо теорії і практики комплексного системного підходу до розробки, реалізації, оцінки ефективності управлінських рішень.

Предмет вивчення дисципліни «Управлінські рішення»: сутність і методи розробки, прийняття та реалізації управлінських рішень.

Завдання, що мають бути вирішені у процесі викладання дисципліни «Управлінські рішення»:

- з'ясування суті управлінського рішення, цілей та наслідків прийняття управлінських рішень;
- визначення принципів та підходів до класифікації управлінських рішень;
- дослідження процесу інформаційного забезпечення ухвалення управлінських рішень;
- характеристика інформації, що використовується при прийнятті рішень, вимог до неї та складових інформаційного процесу в управлінні;
- розкриття сутності методів прийняття управлінських рішень, технології розробки управлінських рішень;
- дослідження видів середовища, в яких приймається управлінське рішення, особливостей розробки управлінських рішень в різних умовах середовища;
- характеристика підходів до реалізації управлінських рішень;
- аналіз методів оцінки правильності та ефективності управлінських рішень.

Заплановані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

взаємозв'язок процесу управління і управлінських рішень; класифікацію та типологію управлінських рішень; умови і чинники забезпечення якості управлінських рішень; технологію розробки та ресурсне забезпечення управлінських рішень; методологію процесу розробки рішень; основні моделі та методи моделювання, що використовуються в процесі прийняття управлінських рішень; інформаційні умови розробки та реалізації управлінських рішень; системи мотивації персоналу для підготовки та реалізації управлінських рішень; систему та методи управління ризиком при прийнятті управлінських рішень; методи аналізу альтернативних варіантів рішень; способи і прийоми підвищення ефективності управлінських рішень, контролю їх реалізації.

вміти:

застосовувати на практиці основи теорії розробки управлінських рішень; відслідковувати тенденції та прогнозувати зміни управлінських і господарських ситуацій з метою оптимізації прийнятих управлінських рішень; використовувати організаційні методи зниження невизначеності та ризику; визначати джерела актуальної, повної та достовірної управлінської інформації для підготовки рішень; організовувати роботу колективу з реалізації управлінських рішень, як в умовах стабільності, так і в екстремальних ситуаціях; розраховувати ефективність прийнятих управлінських рішень; здійснювати прогнозування виникнення конфліктів в процесі підготовки управлінських рішень та розробляти заходи щодо їх попередження; використовувати прийоми забезпечення соціальної та морально-етичної відповідальності при ухваленні і виконанні рішень.

Місце дисципліни у структурно-логічній схемі підготовки фахівців: курс «Управлінські рішення» тісно пов'язаний з дисциплінами циклу професійно-практичної підготовки, вивчається після дисциплін: «Менеджмент», «Маркетинг», «Економіка і фінанси підприємств», «Теорія організацій», вивчається одночасно з дисциплінами «Управління персоналом», «Операційний менеджмент», передує вивчення дисциплін «Адміністративний менеджмент», «Стратегічне управління».

Зміст дисципліни. Управлінські рішення в системі менеджменту. Інформаційне забезпечення процесу прийняття управлінських рішень. Методи і технології розробки управлінських рішень. Прийняття управлінських рішень в різних умовах середовища. Реалізація і оцінка ефективності прийнятого управлінського рішення.

2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва теми	Кількість годин							
	Денна форма навч.				Заочна форма навч.			
	Лекції	Лабораторні заняття	Практичні (семін.) заняття	СРС	Лекції	Лабораторні заняття	Практичні (семін.) заняття	СРС
VI семестр								VI семестр
Тема 1. Управлінські рішення в системі менеджменту	6	—	6	11	2	—	1	20
Тема 2. Інформаційне забезпечення процесу прийняття управлінських рішень	6	—	6	11	2	—	1	21
Тема 3. Методи і технології розробки управлінських рішень	7	—	7	12	3	—	1	21
Тема 4. Прийняття управлінських рішень в різних умовах середовища	7	—	7	11	3	—	1	21
Тема 5. Реалізація і оцінка ефективності прийнятого управлінського рішення	6	—	6	11	2	—		21
Разом за VI семестр	32	—	32	56	12	—	4	104

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст лекційного курсу для студентів денної форми навчання

VI семестр

№ з/п	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
1	<p>Управлінські рішення в системі менеджменту. Роль рішень в діяльності менеджера. Рішення як процес, акт вибору і результат вибору. Сутність, зміст і функції управлінських рішень. Ознаки управлінських рішень. Умови ефективності управлінських рішень. Загальні підходи до ухвалення рішення. Концепція математичного вибору рішень (нормативний підхід). Якісно-предметна концепція прийняття рішень (дескриптивний підхід). Комплексна концепція прийняття рішень. Методологічне забезпечення розробки управлінських рішень. Елементи рішення як процесу управління. Принципи розробки управлінських рішень. Класифікація управлінських рішень. Стилі прийняття управлінських рішень. [2, с. 13-61], [5, с. 8-21], [8, с. 25-59], [10, с. 5-42], [11, с. 7-59], [22, с. 4-19], [30, с. 42-65];</p>	6
2	<p>Інформаційне забезпечення процесу прийняття управлінських рішень. Поняття інформації, її властивості та значення при прийнятті рішень. Сутність та джерела зовнішньої інформації. Внутрішня інформація в менеджменті та її класифікація. Вимоги до інформації на етапах прийняття управлінських рішень. Бенчмаркінг як новий підхід до збору інформації. Об'єкти аналізу бенчмаркінгової інформації. Кількісні та якісні характеристики інформації. Способи фіксування інформації. Документ як найпоширеніший спосіб фіксування інформації в менеджменті. Класифікація документів за джерелом, місцем складання, змістом, формою, способом фіксування інформації, термінами виконання та</p>	6

	зберігання, ступенем відкритості та метою створення. Інформаційна система та принципи її побудови. Інформаційний процес. Складові інформаційного процесу: відправник інформації, кодування інформації, канал зв'язку, одержувач інформації, зворотній зв'язок. [2, с. 62-94], [5, с. 41-59], [10, с. 164-198], [11, с. 161-173], [21, с. 94-107], [36, с. 57-68, 90-99];	
3	Методи і технології розробки управлінських рішень. Математичні методи прийняття управлінських рішень. Економіко-математичні моделі: види та алгоритм побудови. Методи експертних оцінок: метод Делфі, метод сценаріїв, метод суду. Евристичні методи прийняття управлінських рішень: інтуїтивний, адаптивний, експериментальний, раціональний. Технологія розробки рішень. Етапи процесу розробки рішень. Підходи до прийняття рішень різних шкіл управління: американської, німецької, японської, української. Умови і фактори якості рішень. Причини невиконання та зниження якості рішень. Організаційно-психологічні передумови якості рішень. Рекомендації щодо прийняття якісних управлінських рішень. [2, с. 130-163], [5, с. 22-40, 60-99], [8, с. 60-70, 125-290], [9, с. 53-182], [10, с. 494-933], [11, с. 77-120], [2, с. 26-39] [9, с. 20-54], [17, с. 68-78];	7
4	Прийняття управлінських рішень в різних умовах середовища. Середовище прийняття управлінських рішень. Види середовищ, в яких приймається управлінське рішення: визначеність, ризик, невизначеність, неясність. Прийняття управлінських рішень в умовах визначеності. Визначеність як специфічний стан оточення процесу прийняття управлінського рішення. Методи і технологія розробки управлінських рішень в умовах визначеності. Прийняття управлінських рішень в умовах ризику. Сутність, наслідки та умови ризику під час прийняття управлінських рішень. Методи управління ризиками. Класифікація, аналіз та оцінювання ризиків. Прийняття управлінських рішень в умовах невизначеності та неясності. Класифікація видів невизначеності. Підходи до прийняття управлінських рішень в умовах невизначеності. Неясність як граничний варіант невизначеності. Особливості прийняття управлінських рішень в умовах неясності. [5, с. 100-126], [8, с. 71-93], [9, с. 185-210], [10, с. 199-363], [11, с. 121-150], [15, с. 40-45], [22, с. 55-67], [30, с. 258-272];	7
5	Реалізація і оцінка ефективності прийнятого управлінського рішення. Сутність і проблеми реалізації управлінського рішення. Етапи реалізації управлінських рішень. Технології реалізації рішень: ініціативно-цільова, регламентна, програмно-цільова. Причини невдач при реалізації рішень. Контроль за виконанням управлінського рішення. Методи контролю за виконанням управлінського рішення. Етапи процесу контролю реалізації управлінських рішень. Ефективність управлінського рішення. Оцінка ефективності управлінського рішення. Кількісні та якісні показники ефективності управлінських рішень. Методи оцінки ефективності управлінського рішення. [5, с. 164-192], [8, с. 291-310], [9, с. 213-234], [10, с. 127-154], [11, с. 151-200], [30, с. 79-83, 247-257, 273-277], [33, с. 103-229];	6

Зміст лекційного курсу для студентів заочної форми навчання

VI семестр

№ з/п	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
1	<p>Управлінські рішення в системі менеджменту. Роль рішень в діяльності менеджера. Рішення як процес, акт вибору і результат вибору. Сутність, зміст і функції управлінських рішень. Ознаки управлінських рішень. Умови ефективності управлінських рішень. Загальні підходи до ухвалення рішення. Концепція математичного вибору рішень (нормативний підхід). Якісно-предметна концепція прийняття рішень (дескриптивний підхід). Комплексна концепція прийняття рішень. Методологічне забезпечення розробки управлінських рішень. Елементи рішення як процесу управління. Принципи розробки управлінських рішень. Класифікація управлінських рішень. Стилі прийняття управлінських рішень. [2, с. 13-61], [5, с. 8-21], [8, с. 25-59], [10, с. 5-42], [11, с. 7-59], [22, с. 4-19], [30, с. 42-65];</p>	2
2	<p>Інформаційне забезпечення процесу прийняття управлінських рішень. Поняття інформації, її властивості та значення при прийнятті рішень. Сутність та джерела зовнішньої інформації. Внутрішня інформація в менеджменті та її класифікація. Вимоги до інформації на етапах прийняття управлінських рішень. Бенчмаркінг як новий підхід до збору інформації. Об'єкти аналізу бенчмаркінгової інформації. Кількісні та якісні характеристики інформації. Способи фіксування інформації. Документ як найпоширеніший спосіб фіксування інформації в менеджменті. Класифікація документів за джерелом, місцем складання, змістом, формою, способом фіксування інформації, термінами виконання та зберігання, ступенем відкритості та метою створення. Інформаційна система та принципи її побудови. Інформаційний процес. Складові інформаційного процесу: відправник інформації, кодування інформації, канал зв'язку, одержувач інформації, зворотній зв'язок. [2, с. 62-94], [5, с. 41-59], [10, с. 164-198], [11, с. 161-173], [21, с. 94-107], [36, с. 57-68, 90-99];</p>	2
3	<p>Методи і технології розробки управлінських рішень. Математичні методи прийняття управлінських рішень. Економіко-математичні моделі: види та алгоритм побудови. Методи експертних оцінок: метод Делфі, метод сценаріїв, метод суду. Евристичні методи прийняття управлінських рішень: інтуїтивний, адаптивний, експериментальний, раціональний. Технологія розробки рішень. Етапи процесу розробки рішень. Підходи до прийняття рішень різних шкіл управління: американської, німецької, японської, української. Умови і фактори якості рішень. Причини невиконання та зниження якості рішень. Організаційно-психологічні передумови якості рішень. Рекомендації щодо прийняття якісних управлінських рішень. [2, с. 130-163], [5, с. 22-40, 60-99], [8, с. 60-70, 125-290], [9, с. 53-182], [10, с. 494-933], [11, с. 77-120], [2, с. 26-39] [9, с. 20-54], [17, с. 68-78];</p>	3
4	<p>Прийняття управлінських рішень в різних умовах середовища. Середовище прийняття управлінських рішень. Види середовищ, в яких</p>	3

	<p>приймається управлінське рішення: визначеність, ризик, невизначеність, неясність.</p> <p>Прийняття управлінських рішень в умовах визначеності. Визначеність як специфічний стан оточення процесу прийняття управлінського рішення. Методи і технологія розробки управлінських рішень в умовах визначеності.</p> <p>Прийняття управлінських рішень в умовах ризику. Сутність, наслідки та умови ризику під час прийняття управлінських рішень. Методи управління ризиками. Класифікація, аналіз та оцінювання ризиків.</p> <p>Прийняття управлінських рішень в умовах невизначеності та неясності. Класифікація видів невизначеності. Підходи до прийняття управлінських рішень в умовах невизначеності. Неясність як граничний варіант невизначеності. Особливості прийняття управлінських рішень в умовах неясності.</p> <p>[5, с. 100-126], [8, с. 71-93], [9, с. 185-210], [10, с. 199-363], [11, с. 121-150], [15, с. 40-45], [22, с. 55-67], [30, с. 258-272];</p>	
5	<p>Реалізація і оцінка ефективності прийнятого управлінського рішення.</p> <p>Сутність і проблеми реалізації управлінського рішення. Етапи реалізації управлінських рішень. Технології реалізації рішень: ініціативно-цільова, регламентна, програмно-цільова. Причини невдач при реалізації рішень.</p> <p>Контроль за виконанням управлінського рішення. Методи контролю за виконанням управлінського рішення. Етапи процесу контролю реалізації управлінських рішень.</p> <p>Ефективність управлінського рішення. Оцінка ефективності управлінського рішення. Кількісні та якісні показники ефективності управлінських рішень. Методи оцінки ефективності управлінського рішення.</p> <p>[5, с. 164-192], [8, с. 291-310], [9, с. 213-234], [10, с. 127-154], [11, с. 151-200], [30, с. 79-83, 247-257, 273-277], [33, с. 103-229]</p>	2

Разом за VI семестр: 12

**Перелік практичних занять
для студентів денної форми навчання
VI семестр**

№ з/п	Тема практичного заняття	Кількість годин
1	Управлінські рішення в системі менеджменту [2, с. 13-61], [5, с. 8-21], [8, с. 25-59], [10, с. 5-42], [11, с. 7-59], [22, с. 4-19], [30, с. 42-65];	6
2	Інформаційне забезпечення процесу прийняття управлінських рішень [2, с. 62-94], [5, с. 41-59], [10, с. 164-198], [11, с. 161-173], [21, с. 94-107], [36, с. 57-68, 90-99];	6
3	Методи і технології розробки управлінських рішень [2, с. 130-163], [5, с. 22-40, 60-99], [8, с. 60-70, 125-290], [9, с. 53-182], [10, с. 494-933], [11, с. 77-120], [2, с. 26-39] [9, с. 20-54], [17, с. 68-78];	7
4	Прийняття управлінських рішень в різних умовах середовища [5, с. 100-126], [8, с. 71-93], [9, с. 185-210], [10, с. 199-363], [11, с. 121-150], [15, с. 40-45], [22, с. 55-67], [30, с. 258-272];	7
5	Реалізація і оцінка ефективності прийнятого управлінського рішення [5, с. 164-192], [8, с. 291-310], [9, с. 213-234], [10, с. 127-154], [11, с. 151-200], [30, с. 79-83, 247-257, 273-277], [33, с. 103-229];	6

Разом за VI семестр: 32

**Перелік практичних занять
для студентів заочної форми навчання
VI семестр**

№ з/п	Тема практичного заняття	Кількість годин
1	Управлінські рішення в системі менеджменту [2, с. 13-61], [5, с. 8-21], [8, с. 25-59], [10, с. 5-42], [11, с. 7-59], [22, с. 4-19], [30, с. 42-65];	1
2	Інформаційне забезпечення процесу прийняття управлінських рішень [2, с. 62-94], [5, с. 41-59], [10, с. 164-198], [11, с. 161-173], [21, с. 94-107], [36, с. 57-68, 90-99];	1
3	Методи і технології розробки управлінських рішень [2, с. 130-163], [5, с. 22-40, 60-99], [8, с. 60-70, 125-290], [9, с. 53-182], [10, с. 494-933], [11, с. 77-120], [2, с. 26-39] [9, с. 20-54], [17, с. 68-78];	1
4	Прийняття управлінських рішень в різних умовах середовища. Реалізація і оцінка ефективності прийнятого управлінського рішення [5, с. 100-126, 164-192], [8, с. 71-93, 291-310], [9, с. 185-234], [10, с. 127-154, 199-363], [11, с. 121-200], [15, с. 40-45], [22, с. 55-67], [30, с. 258-277], [33, с. 103-229];	1
Разом за VI семестр:		4

Зміст самостійної (індивідуальної) роботи

Номер тижня	Зміст самостійної (індивідуальної) роботи	Кількість годин
1	Опрацювання теоретичного матеріалу Теми 1.	3
2	Підготовка до ПЗ № 1. Отримання теми індивідуального завдання (ІЗ).	4
3	Опрацювання теоретичного матеріалу Теми 2.	3
4	Підготовка до ПЗ № 2.	4
5	Опрацювання теоретичного матеріалу Теми 2.	3
6	Опрацювання теоретичного матеріалу Теми 3.	4
7	Підготовка до СР №1.	3
8	Опрацювання теоретичного матеріалу Теми 3.	4
9	Підготовка до ПЗ № 3.	3
10	Опрацювання теоретичного матеріалу Теми 4.	4
11	Опрацювання теоретичного матеріалу Теми 4.	3
12	Підготовка до ПЗ № 4. Виконання індивідуального завдання.	4
13	Опрацювання теоретичного матеріалу Теми 5. Виконання індивідуального завдання.	3
14	Опрацювання теоретичного матеріалу Теми 5. Виконання індивідуального завдання.	4
15	Підготовка до ПЗ № 5. Виконання індивідуального завдання.	3
16	Підготовка до СР №2.	4
Разом за VI семестр:		56

4. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальні завдання з дисципліни «Управлінські рішення» покликані сприяти поглибленню і розширенню теоретичних знань студентів з окремих тем, закріпленню лекційного матеріалу, формуванню навичок самостійної роботи з навчальною та науковою літературою, реалізації творчих можливостей студентів. Індивідуальні завдання виконуються студентами самостійно із забезпеченням необхідних консультацій з окремих питань з боку викладача.

Рекомендована послідовність виконання індивідуального завдання студентами:

1. Вибір напряму дослідження.
2. Добір і вивчення літератури.

3. Уточнення формулювання теми та обґрунтування її актуальності.
4. Формулювання методологічних засад дослідження.
5. Дослідження проблеми, оформлення та презентація одержаних наукових результатів.

Індивідуальне семестрове завдання набирається на комп'ютері у текстових редакторах Microsoft Word 2003, 2007, 2010, 2012 або аналогічних. Текст розміщується на одній стороні аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм). Рекомендований обсяг індивідуального завдання – до 15 сторінок тексту. При оформленні семестрового завдання слід залишати поля: ліве – 25 мм, праве – 15 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм. Текст друкується з міжрядковим інтервалом 1,5, шрифт – Times New Roman 14 кегль, міжбукивний інтервал – звичайний. Першою сторінкою індивідуального семестрового завдання є титульна сторінка. Текст завдання доцільно поділити на відповідні підрозділи:

1. Вступ.
2. Основна частина (2-3 підрозділи).
3. Висновки.
4. Список використаних джерел.
5. Додатки.

Захист індивідуального завдання відбувається за два тижні до завершення семестру у присутності студентів даної академічної групи та викладача дисципліни у позааудиторний час. Усі присутні можуть задавати питання, виступати з приводу захисту. Для захисту індивідуального завдання студентові надається 5-7 хвилин. Студенту потрібно обґрунтувати отримані розрахункові дані чи висновки.

Критерії оцінювання індивідуального навчально-дослідного завдання:

№ з/п	Критерії оцінювання	Кількість балів
1	Повнота виконання дослідження	0-6
2	Рівень самостійності виконання ІНДЗ	0-4
3	Якість оформлення відповідно до вимог, які залежать від обраного типу завдання	0-4
4	Якість та точність розрахунків, зроблені висновки	0-2
5	Захист ІНДЗ	0-4
Загальна кількість балів		20

Тематика індивідуальних завдань

1. Виникнення науки про управлінські рішення та її взаємозв'язок з іншими управлінськими науками.
2. Середовище прийняття управлінських рішень.
3. Особа, що приймає рішення: сутність та складові образу.
4. Моделі процесу прийняття управлінських рішень.
5. Планування і прогнозування управлінських рішень.
6. Формалізація і документування управлінського рішення.
7. Напрями забезпечення якості управлінських рішень.
8. Ефективність управлінського рішення: критерії та методи оцінювання.
9. Експертні оцінки в прогнозуванні і розробці управлінських рішень.
10. Методи вибору альтернатив управлінських рішень.
11. Економіко-математичні методи прийняття рішень.
12. Особливості прийняття колективних рішень.
13. Специфіка і феномени індивідуальних рішень.
14. Стилі прийняття управлінських рішень.
15. Психологічні основи прийняття рішень.
16. Аналіз практики прийняття рішень у вітчизняних компаніях.
17. Аналіз практики прийняття рішень у зарубіжних компаніях.
18. Прийняття управлінських рішень сучасним керівником.
19. Інформаційні умови розробки управлінських рішень.
20. Концепція ризик-менеджменту в теорії та практиці управлінських рішень.

21. Вплив особистих характеристик ОПР на прийняття рішень.
22. Управлінські рішення і відповідальність керівника.
23. Проблеми прийняття та реалізації управлінських рішень.
24. Генерування альтернатив управлінських рішень.
25. Подолання опору організаційним змінам та рішенням.
26. Використання «дерева рішень» при розробці управлінських рішень.
27. Технологія організації і проведення «мозкового штурму».
28. Технологія прийняття управлінських рішень з використанням методу «Делфі».
29. Організаційні, соціальні та психологічні основи прийняття управлінських рішень.
30. Основні вимоги до розробки і якості управлінських рішень.
31. Особливості прийняття управлінських рішень в маркетингу.
32. Особливості прийняття управлінських рішень в фінансовій діяльності підприємства.
33. Особливості прийняття управлінських рішень у виробничій діяльності підприємства.
34. Особливості прийняття управлінських рішень в управлінні персоналом.
35. Особливості прийняття управлінських рішень в управлінні якістю.
36. Особливості прийняття управлінських рішень в управлінні інформацією.
37. Особливості прийняття управлінських рішень в інноваційній діяльності.
38. Ситуаційний підхід в технології розробки та прийняття рішень (аналіз досвіду організацій).
39. Управлінська етика в ухваленні рішень.
40. Управлінське рішення і система управління в умовах стратегічних несподіванок.
41. Управлінські рішення: підготовка, прийняття, контроль виконання.
42. Становлення і розвиток концепції ризик-менеджменту в теорії та практиці прийняття рішень.
43. Проблеми ефективності управлінських рішень.
44. Проблеми невизначеності і ризику в підготовці та прийнятті управлінських рішень.
45. Використання методів прогнозування в управлінських рішеннях.
46. Особливості прийняття рішень керівництвом страхової компанії.
47. Процес інформаційних комунікацій і ефективність рішень.
48. Методи підвищення якості управлінських рішень.
49. Прийоми страхування ризиків управлінських рішень.
50. Експертні методи прогнозування управлінських рішень.
51. Психологія поведінки ОПР в умовах невизначеності і ризику.
52. Роль управлінських рішень у діяльності організації.
53. Інтелектуальні системи підтримки управлінських рішень.
54. Роль людського фактора в процесі реалізації управлінських рішень.
55. Управління конфліктами при прийнятті та реалізації управлінських рішень.
56. Організаційні аспекти розробки та прийняття управлінських рішень.
57. Експертні системи як засіб підтримки управлінського рішення.
58. Аналіз сучасних комп'ютерних засобів підтримки управлінських рішень.
59. Помилки керівника при прийнятті управлінських рішень.
60. Влада і відповідальність у прийнятті управлінських рішень.
61. Автоматизація процесу прийняття управлінських рішень.
62. Особливості прийняття рішень керівником виробничої компанії.
63. Особливості прийняття рішень керівником страхової компанії.
64. Особливості прийняття рішень керівником фінансової компанії.
65. Особливості прийняття рішень в науці і наукомісткому виробництві.
66. Особливості прийняття рішень в сфері послуг.
67. Особливості прийняття рішень керівником банку.
68. Особливості прийняття рішень в сфері управління інтелектуальними активами.

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Словесний: лекція, бесіда, дискусія, розповідь.

Практичний: усні відповіді, творчі, практичні та розрахункові завдання.

Наочний: ілюстрації, демонстрації.

6. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Засвісння студентом навчального матеріалу з дисципліни перевіряється усним опитуванням, письмовими самостійними роботами, співбесідою з лектором.

Оцінки за усні відповіді виставляються за п'ятибаловою шкалою.

Письмові самостійні роботи проводяться після вивчення студентами певного завершеного за змістом обсягу навчального матеріалу.

Співбесіда з лектором проводиться в кінці семестру за наперед оголошеним розкладом.

Підсумкова оцінка визначається як сума балів з усіх видів навчальної роботи за семestr.

Залік за талоном №2 і перед комісією проводиться в письмовій формі і оцінюється за стобальною шкалою.

Оцінка виставляється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЕКТС.

7. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Розподіл балів між видами контролю здійснюється наступним чином:

Вид контролю	Семестр VI
Письмові самостійні роботи	50 (2×25)
Бали за усні відповіді	20
Індивідуальне навчально-дослідне завдання	20
Співбесіда з лектором	10
Всього балів	100

Сума балів за усні відповіді, яку студент отримує на підставі оцінок поточного контролю, обчислюється за формулою:

$$X = \frac{A}{n} \times \frac{K}{5} = \frac{A}{n} \times \frac{20}{5} = 4 \times \frac{A}{n}$$

де A – сума усіх поточних оцінок за чотирибаловою шкалою, включаючи оцінки «2», n – кількість оцінок (не менше чотирьох),

K – бали, відведені на оцінювання усіх відповідей ($K = 20$).

Якщо середня оцінка поточного контролю $\frac{A}{n} = 2$, то кількість балів, яку отримує студент за усні відповіді, дорівнює нулю.

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

a) основна література

1. Балдин К.В. Управленческие решения: Учебник. / К.В. Балдин, С.Н. Воробьев, В.Б. Уткин– 2-е изд. – М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и К°», 2006. – 496 с.
2. Бирман Л.А. Управленческие решения: учеб. пособие. / Л.А. Бирман. – М.: Дело, 2004. – 208 с.
3. Василенко В.О. Теорія та практика розробки управлінських рішень: Навчальний посібник. / В.О. Василенко. – Видання 2-ге, виправлене та доповнене. – Київ: ЦУЛ, 2005. – 422 с.
4. Воробьев С.Н. Управленческие решения: Учебник для вузов. / С.Н. Воробьев. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 317 с.
5. Гевко І.Б. Методи прийняття управлінських рішень: Підручник / І.Б. Гевко. – К.: Кондор, 2009. – 187 с.
6. Катренко А.В. Теорія прийняття рішень / А.В. Катренко, В.В. Пасічник, В.П. Пасько. – К.: BHV, 2009. – 447 с.
7. Лафта Дж. К. Управленческие решения; Учеб. пособие. / Дж. К. Лафта. – М.: Центр економики и маркетинга, 2002. – 304 с.

8. Лапыгин Ю.Н. Управленческие решения: учеб. пособие / Ю.Н. Лапыгин, Д.Ю. Лапыгин. – М.: Эксмо, 2009. – 448 с.
  9. Лукичева Л.И. Управленческие решения: учебник по специальности «Менеджмент организации» / Л.И. Лукичева, Д.Н. Егорычев; под ред. Ю.П. Анискина. – 4-е изд., стер., - М.: Издательство «Омега-Л», 2009. – 383 с.
  10. Орлов А.И. Теория принятия решений. Учебное пособие / А.И. Орлов. – М.: Издательство «Экзамен», 2005. – 1069 с.
  11. Приймак В.М. Прийняття управлінських рішень: Навчальний посібник. / В.М. Приймак. – К.: Атіка, 2008. – 240 с.
  12. Никифорук Б.В. Системний підхід до прийняття управлінських рішень / Б.В. Никифорук. – Львів: Укр. акад. друкарства, 2009. – 227 с.
  13. Фатхутдинов Р.А. Управленческие решения: Учебник. / Р.А. Фатхутдинов. – 5-е изд., перераб. и доп. – М.: ИНФРА-М. – 2002. – 314 с.
- б) додаткова література**
14. Андрійчук В.І. Менеджмент: прийняття рішень і ризик: Навч. посібник / В.І. Андрійчук, Л.А. Бауер – К.: КНЕУ, 1998. – 316 с.
  15. Башкатова Ю.И. Управленческие решения / Ю.И. Башкатова. – М.: Московский международный институт эконометрики, информатики, финансов и права, 2003 – 89 с.
  16. Бідюк П.І. Системи підтримки прийняття рішень – проектування та реалізація / П.І. Бідюк, Ю.Ю. Щербань, В.Ю. Щербань. – К. : КНУТД, 2004. – 112 с.
  17. Воронкова А.Е., Каложна Н.Г., Отенко В.І. Управлінські рішення в забезпеченні конкурентоспроможності підприємства: організаційний аспект. Монографія. – Х.: ІНЖЭК, 2008. – 241 с.
  18. Герасимов Б.М. Інтелектуальні системи підтримки прийняття рішень / Б.М. Герасимов, В.М. Локазюк, О.Г. Оксюк – К. : Вид-во ЄУ, 2007. – 335 с.
  19. Гончаров I.B. Ризик та прийняття управлінських рішень: Навч. посібник / I.B. Гончаров. – Харків: НТУ «ХПІ», 2002. – 160с.
  20. Иванов А.И. Разработка управленческих решений / А.И. Иванов, А.В. Малявина. – М.: МАЭП, 2000. – 111 с.
  21. Зайцев М.Г. Методы оптимизации управления и принятия решений: примеры, задачи, кейсы: учебное пособие / М.Г. Зайцев, С.Е. Варюхин. – 2-е изд., испр. – М.: Издательство «Дело» АНХ, 2008. – 664 с.
  22. Злобина Н.В. Управленческие решения: учебное пособие / Н.В. Злобина. – Тамбов: Изд-во Тамб. гос. техн. ун-та, 2007. – 80 с.
  23. Карпов А.В. Психология принятия управленческих решений / А.В. Карпов. – М.: Юрист, 1998. – 440 с.
  24. Кігель В.Р. Методи і моделі підтримки прийняття рішень у ринковій економіці / В.Р. Кігель. – К.: ЦУЛ, 2003. – 200 с.
  25. Клейнер Я.С. Прийняття рішень: моделі і системи / Я.С. Клейнер. – Донецьк: ДДУУ, 2005. – 232с.
  26. Лепа Є.В. Системи підтримки прийняття рішень / Є.В. Лепа, Є.К. Міхеєв, В.В. Крініцин. – Херсон : ХМД, 2006. – 234с.
  27. Лесечко М.Д. Технологія прийняття управлінських рішень: Навч. пос. / М.Д. Лесечко, Р.М. Рудніцька, А.О.Чемерис. – Л.: ЛФУАДУ, 2001. – 43 с.
  28. Лесечко М.Д. Психологія управлінських рішень і створення ефективних команд: Навчальний посібник / М.Д. Лесечко, Р.М. Рудніцька, А.О.Чемерис. – ЛРІДУ УАДУ, 2003. – 100 с.
  29. Лесечко М.Д. Технологія прийняття управлінських рішень в органах державного управління та органах місцевого самоврядування: Навч. пос. / М.Д. Лесечко, Р.М. Рудніцька, А.О.Чемерис. – Л.: ЛРІДУ УАДУ, 2003. – 168 с.
  30. Литвак Б. Г. Разработка управленческого решения: Учебник. / Б.Г. Литвак. – 3-е изд., испр. – М.: Дело, 2002. – 392 с.
  31. Рапопорт Б.М. Оптимизация управленческих решений / Б.М. Рапопорт. – М.: ООО

«ТЕІС», 2001. – 264 с.

32. Рейльян Я.Р. Аналитическая основа принятия управленческих решений / Я.Р. Рейльян. – М.: Финансы и статистика, 1989. – 206 с.
33. Силов В.Б. Принятие стратегических решений в нечеткой обстановке / В.Б. Силов. – М.: ИНПРО-РЕС, 1995. – 228 с.
34. Ситник В.Ф. Системи підтримки прийняття рішень: Навчально-методичний посібник для самост. вивчення дисципліни / В.Ф. Ситник, І.В. Гордієнко. – К. : КНЕУ, 2004. – 427 с.
35. Ситник В.Ф. Системи підтримки прийняття рішень / В.Ф. Ситник. – К. : КНЕУ, 2004. – 614 с.
36. Смирнов Э.А. Управленческие решения / Э.А. Смирнов. – М.: ИНФРА-М, 2001 – 264 с.